

Vi må ta vare på det vi har! Bevaring og rehabilitering i Oslo kommunes arbeid med klima og miljø

Hilde Olea Simonsen
Enhetsdirektør
Ressurssenteret, Plan- og bygningsetaten

Klimastreik

27/05/2020

2

Klimapolitiske mål og rammer

Norge har sluttet opp om Paris-avtalen

- ▶ Begrense global oppvarming til 2°C, tilstrebe 1,5°C

Oslo

Ansvarlig forbruk og produksjon handler også om våre bygde omgivelser!

Klare forventninger i byrådsplattformen

- ▶ «Byrådet skal være en pådriver for mer miljøvennlige bygg, lavere energibruk og mindre riving av bygg»
- ▶ Forventning om «Mindre riving og mer ombruk i private utbyggingsprosjekter»
 - Etablere klimaregnskapsprogram for gjenbruk av bygningsmasse
- ▶ «Sirkulære løsninger skal bli standard i kommunens bygge- og anleggsprosjekter»

Oslo

Oslo kommunes klimastrategi og klimamål

Hovedmål

- ▶ 1. Kutte klimagassutslipp **95 prosent 2030**
- ▶ 2. Øke naturlig opptak av klimagasser
- ▶ 3. Kutte i samlet energiforbruk
- ▶ 4. Styrke byens evne til å tåle klimaendringer
- ▶ 5. Redusere bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen betydelig

Satsingsområde 11: Redusere utslipp fra materialer til bygg og anlegg

- ▶ Kvantifisert mål for indirekte utslipp fra byggematerialer
- ▶ Unngå rivning
- ▶ Økt gjenbruk av byggematerialer
- ▶ Utforme bygg som lett kan ombygges til andre formål, økt sambruk (etasjehøyde)

Hvorfor?

- ▶ Produksjon og håndtering av byggematerialer utgjør 11 prosent av globale utslipp (langt mer enn f.eks. luftfart)

Oslo

Foto: Undervisningsbygg

Arkitekturpolitikk for Oslo

Behandlet i bystyret desember 2019

- ▶ Arkitekturpolitikk for Oslo
 - Følger opp kommuneplanen av 2018
 - Klare mål for klima, estetikk og livskvalitet
 - 10 delmål med 41 forslag til oppfølging og tiltak
- ▶ Har bl.a. som mål at egenart og historie skal være et grunnlag for byutviklingen
- ▶ Fremhever viktigheten av tidsdybde og bevaring av enkeltelementer og bebyggelse

Strategi for redusert materielt forbruk i Oslo

- ♦ Koblingen mellom et godt, meningsfylt liv og stadig økende materielt forbruk må brytes (FNs naturpanel IPBES)
- ♦ Reduksjon i forbruk er et av de viktigste tiltakene FNs klimapanel anbefaler for rike land.
- ♦ Følger opp mål i kommuneplanen. Oslo skal:
 - være en ledende deltaker i en global satsing på sirkulær økonomi
 - bruke klimavennlige materialer i bygg og gjenvinne bygningsavfall
- ♦ I vedtaket ber bystyret byrådet om å innføre en strengere rivepolitikk

Noen utvalgte mål i ombruksstrategien

- ♦ Økt ombruk og gjenvinning av bygningsmaterialer
- ♦ Digitale løsninger skal legge til rette for ombruk
- ♦ Kommunen skal ha interne systemer for ombruk av materialer m.m.
- ♦ Kommunens anskaffelser skal bidra til redusert materielt forbruk

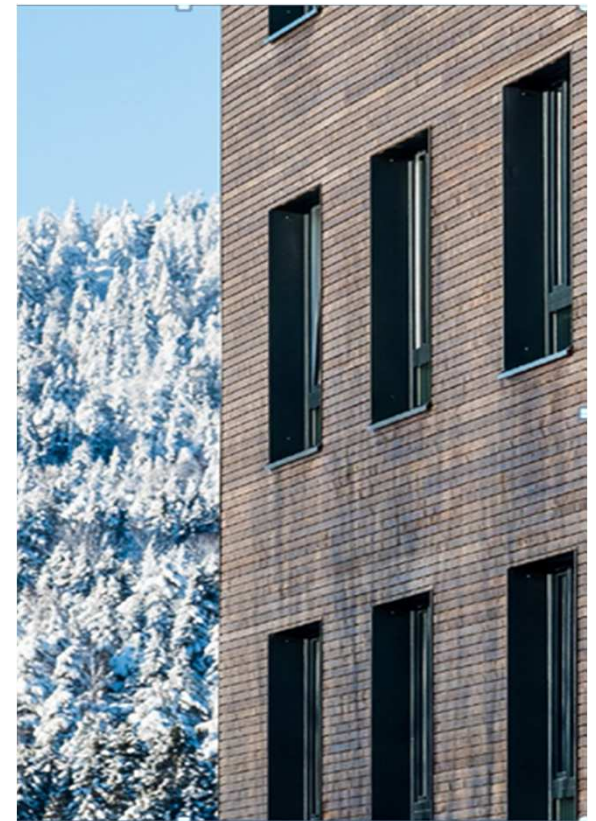
Hva vi kan kreve:

Juridiske rammer for kommunale krav til gjenbruk og rehabilitering

- ▶ Handlingsrom i gjeldende regelverk begrenset
 - Vi kan ikke kreve gjenbruk
 - Følges minimumskravene i PBL og TEK kan ikke kommunen stanse riving
 - Vi kan trolig kreve klimagassregnskap, men foreløpig ikke sette minstekrav
 - Kommunen kan ikke kreve høyere ytelse til materialer enn minstekrav i TEK
- MEN: Kan stille krav om forhold som ikke er regulert i TEK. Eks: takhøyde næringsbygg.
- MEN: TEK17 9-5§: «Det skal velges produkter som er egnet for ombruk og materialgjenvinning»
- ▶ Oslo kommune jobber opp mot statlige myndigheter
 - Vil be om adgang til mer kraftfulle virkemidler til å stille klima- og miljøkrav

Oslo

Hva vi kan tillate: Byggevareforskriften (DOK) og teknisk forskrift (TEK)

- ▶ Oslo kommune ønsker å tillate mer ombruk, men må forholde seg til TEK og DOK
- ▶ Krav i DOK følger av EUs byggevareforordning
 - Stiller krav til materialer som skal brukes på annen eiendom
- ▶ Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) jobber med tematikken
 - FoU-prosjekt 2019 og samfunnsøkonomisk analyse i 2020
 - Peker på at både lønnsomhet og et dårlig tilpasset regelverk som barrierer

Oslo

Klimakriteriene i plan- og byggesaksbehandling

- ▶ Vi er bedt om å redegjøre for klimakonsekvensene av alle våre vedtak.
- ▶ Veiledende kriterier for vurderingen og et verktøy for dialog med utbygger
- ▶ Ett av seks tema som skal drøftes i alle plan- og byggesaker: mobilitet, blågrønn struktur, overvannshåndtering, energiløsninger, gjenbruk og materialvalg og fossilfri byggefase

 1. Unngå riving av eksisterende bygninger
 2. Gjenbruk teknisk infrastruktur, bygninger, bygningsmasse, bygningskomponenter og/eller bygningsmaterialer
 3. Benytt materialer med lang levetid, som tåler framtidige klimaendringer
 4. Benytt materialer som er egnet for gjenbruk
 5. Planlegg for framtidig fleksibilitet i bygg, og tilrettelegg for sambruk
- ▶ Implementert i saksbehandlingen 2019/2020, veileder publiseres på nett snart

Hvorfor er Oslo kommune opptatt av sirkulære bygg?

♦ Den klimavennlige byen

- Viktig for å redusere utslipp og nå byens klima- og miljømål

♦ Kulturhistorie og tidsdybde

- Tar vare på byens historiske røtter og sikrer byområder med tidsdybde

♦ Variasjon og mangfold

- Bidrar til en mer interessant by med større variasjon i arkitektonisk uttrykk

